

Rok akademicki: 2020/2021

ID zajęć: 540098

ETAP: Semestr zimowy

Informacje ogólne:**Prowadzący:** dr Andrzej Januszewski**Organizator:** Wydział Nauk Społecznych
Instytut Psychologii**Liczba godzin tygodni / semestr:** 1 / 15**Jezyk wykładowy:** Język polski**Kierunek studiów:****Lokalizacja w planach rocznych:** Rok - Semestr**Punkty ECTS:****Forma zaliczenia:** Nie sklasyfikowany**Cele przedmiotu:**

- C 1. Nabywanie umiejętności samodzielnego opracowania wyników projektu badań, zgodne ze współczesnymi standardami statystyki i psychometrii.
- C 2. Wypracowanie umiejętności samodzielnego budowania kwestionariusza do diagnozy psychologicznej z odwołaniem do kryterium zewnętrznego (np. teorii psychologicznej, katalogu symptomów itp.), z wykorzystaniem założeń klasycznej (z uaktualnieniami) teorii testów
- C 3. Usprawnianie umiejętność formułowania problemu badawczego i adekwatnych do niego hipotez
- C 3. Usprawnianie umiejętność argumentowania doboru testu statystycznego do problemu badawczego i danych empirycznych, formułowanie wniosków w oparciu o weryfikację hipotez badawczych

Wymagania wstępne:

Doktorant ma zaliczone przedmioty ze statystyki i psychometrii znajdujące się w aktualnym programie studiów z psychologii

Efekty kształcenia dla przedmiotu:**WIEDZA**

- W 1. Słuchacze uczestnicząc w zajęciach dysponują indywidualnym dostępem do komputera zaopatrzonego w program statystyczny SPSS.
- W 2. Uczą się sporządzać macierze danych, prowadzić podstawowe i zaawansowane obliczenia zgodnie z aktualnymi wymogami psychometrii.
- W 3. Uczą się projektowania scenariuszy obliczeń, dobierania właściwych wzorów statystycznych, selekcjonowania wyników z obliczeń i umieszczania ich w tabelach będących podstawą do raportów z badań.
- W 4. Ponadto ćwiczą formułowanie wniosków analitycznych będących podstawą do jakościowej interpretacji wyników badań.
- Ponadto, warunkiem wstępnym są zaliczone przedmioty ze statystyki i psychometrii znajdujące się w aktualnym programie studiów magisterskich z psychologii

UMIEJĘTNOŚCI

- Potrafi samodzielnie przygotować macierz danych, nadając status wszystkim zmiennym; odsortować przypadki odstające (outliers); zidentyfikować i uzupełnić braki danych.
- Potrafi samodzielnie dobrać, zastosować i przeprowadzić procedury obliczeniowe do statystyk wymienionych w w/w punktach należących do kategorii WIEDZA, korzystając z połączonych opcji (tryb okienkowy i tryb poleceń).
- Potrafi kontrolować przekształcenia macierzy, generowanie nowych zmiennych, sortować obiekty, wprowadzać korekty do pliku poleceń, zapisując dokumenty: macierz, polecenia, raporty.
- Potrafi analizować raporty z obliczeń, zapisać formalny wniosek z badania empirycznego (obliczenia) oraz argumentować go stosując zasady zawarte w Publication manual of the American Psychological Association (2010).
- Potrafi przeprowadzić jakościową interpretację wyników badań, odnosząc uzyskane wyniki badań do teorii psychologicznych

KOMPETENCJE

- Potrafi wyjaśnić i uzasadnić argumentami dobór analizy statystycznej do sformułowanego problemu badawczego i hipotez.
- Potrafi wyjaśnić językiem opisowym cele, założenia oraz istotę zastosowanego paradygmatu badawczego, oraz ogólne reguły, na których się opiera
- Jest w stanie zająć stanowisko w sprawie zagadnień objętych w/w wiedzą i umiejętnościami
- Potrafi twórczo i krytycznie odnieść się do wyników badań oraz analiz przeprowadzonych przez innych badaczy
- Nie narusza norm postępowania badawczego i publikacyjnego

Metody dydaktyczne:

Program statystyczny SPSS, od wersji 14 PL, do aktualnie najnowszej (PS IMAGO 4). Zajęcia, w całości odbywają się w laboratorium umożliwiającym indywidualny dostęp do komputera. Materiałem do przerabiania przykładów są bazy danych udostępnione przez prowadzącego. Proces dydaktyczny w całości odbywa się z wykorzystaniem rzutnika multimedialnego klasy HD.

Kryteria oceny i sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia:

Kolokwium: samodzielne rozwiązanie zadań przy użyciu pakietu SPSS (PS IMAGO 3.0), na poziomie min 51% optymalnych rozwiązań; w oparciu o uzyskane wyniki weryfikacja hipotez badawczych.

Treści programowe przedmiotu:

1. macierz danych i zmienne: organizowanie, porządkowanie, przekształcanie
2. standaryzacje wyników: „zet”-owa, „sten”-owa, „ten”-owa, „centyl”-owa,
3. Chi2 rozszerzony o test "z"
4. Analiza skupień (niehierarchiczna)
5. ANOVA
6. MANOVA
7. UNIANOVA
8. ANACOR
9. MCR - równania dyskryminacyjne
10. CC - korelacja kanoniczna
11. EFA - eksploracyjna analiza czynnikowa

Literatura:

Literatura podstawowa i uzupełniająca

1. Bedyńska, S., Książek, M. (2015). Statystyczny drogowskaz 3. Praktyczny przewodnik modeli regresji oraz równań strukturalnych. Warszawa: SWPS.
2. Brzeziński, J. (red.) (1987). Wielozmiennowe modele statystyczne w badaniach psychologicznych. Warszawa - Poznań: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
3. Hornowska, E. (2000). Operacjonalizacja terminów teoretycznych: czynnik, wielkość, zmienna. W: J. Brzeziński i E. Hornowska (red.). Podstawowe metody badawcze - teoria i praktyka testowania. W: J. Strelau (red.). Psychologia. Podręcznik akademicki (t. 1, s. 389-400). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
4. Maloney, M. P., Ward, M. P. (1995). Testy psychologiczne jako metoda zbierania danych. W: W. J. Paluchowski (red.). Testowanie a ocena kliniczna. Wybrane problemy. Warszawa: Polskie Towarzystwo Psychologiczne. ss.94-141.
5. Shaughnessy, J. J., Zechmeister, E. B., Zechmeister, J. S. (2002). Metody badawcze w psychologii. (tłum. z j. amer. M. Rucińska). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
6. SPSS Inc. (2006). SPSS 14.0 PL for Windows. Chicago, IL: SPSS Inc. (i nowsze wersje, IBM SPSS Statistics włącznie; oraz podręczniki w formacie PDF dostarczone przez dystrybutora wraz z programem).

Literatura uzupełniająca:

1. Brzeziński, J. (1997). Metodologia badań psychologicznych (wyd. II). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
2. Brzeziński, J. (2000a). Poznanie naukowe - poznanie psychologiczne. W: J. Brzeziński (red.) Metodologia badań naukowych i diagnostycznych. W: J. Strelau (red.). Psychologia. Podręcznik akademicki (t. 1, s. 335-354). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
3. Brzeziński, J. (2000b). Podstawowe modele badawcze. W: J. Brzeziński (red.) Metodologia badań naukowych i diagnostycznych. W: J. Strelau (red.). Psychologia. Podręcznik akademicki (t. 1, s. 355-387). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
4. Chlewiński, Z., Grzywa, A. (1987). Zastosowanie analizy kanonicznej do badania związku lęku z innymi objawami psychopatologicznymi. W: J. Brzeziński (red.). Wielozmiennowe modele statystyczne w badaniach psychologicznych (s. 171-183). Warszawa - Poznań: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
5. Hornowska, E. (1989). Operacjonalizacja wielkości psychologicznych. Założenia - struktura - konsekwencje. Wrocław: Ossolineum.
6. Nosal, Cz. S. (1987). Interpretacja zależności między zbiorami zmiennych w ramach modelu analizy kanonicznej. W: J. Brzeziński (red.). Wielozmiennowe modele statystyczne w badaniach psychologicznych (s. 152-170). Warszawa - Poznań: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
7. Wiggins, J. S. (1973/1994). Techniki ustruktrowane. W: W. J. Paluchowski (red.). Kwestionariusze w diagnostyce psychologicznej i badaniach naukowych (t. V, s. 93-170). Warszawa: Polskie Towarzystwo Psychologiczne.
8. Maloney, M. P. i Ward, M. P. (1976/1995). Testy psychologiczne jako metoda zbierania danych. W: W. J. Paluchowski (red.). Testowanie a ocena kliniczna. Wybrane problemy (t. VI, s. 94-141). Warszawa: Polskie Towarzystwo Psychologiczne.